

Factsheet 2024-1

Artikel 2.3 Wet forensische zorg in cijfers 2020 tot en met 2022

Auteurs: P.D. Statsch en C.H. de Kogel

Samenvatting

Met het inwerkingtreden van artikel 2.3 Wet forensische zorg (Wfz) op 1 januari 2020 heeft de strafrechter de bevoegdheid gekregen om in verschillende fasen van het strafproces een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging af te geven voor personen die niet (meer) op hun plaats zijn in het strafrecht en verplichte zorg nodig hebben. Op basis van registratiedata uit het zorginformatiesysteem van het Openbaar Ministerie (OM) geeft deze factsheet inzicht in de toepassing van artikel 2.3 Wfz in de eerste drie jaar sinds inwerkingtreden. Binnen deze periode zijn er 280 machtigingen afgegeven: 244 zorgmachtigingen en 36 rechterlijke machtigingen. Binnen de groep personen voor wie artikel 2.3 Wfz werd toegepast is het aandeel vrouwen ten opzichte van het eerste jaar iets toegenomen. De tijd die nodig was om een verzoekschrift voor een machtiging voor te bereiden en erover te beslissen varieerde sterk. Er waren grote verschillen tussen de rechtbanken wat betreft het aantal verzoekschriften dat werd behandeld. Na een artikel 2.3 Wfz-machtiging zien we in veel gevallen (69%) een voorbereiding van een opvolgende machtiging bij de civiele rechter.

Inleiding

Met het inwerkingtreden van artikel 2.3 Wet forensische zorg (Wfz) op 1 januari 2020 heeft de strafrechter in Nederland de bevoegdheid gekregen om in verschillende fasen van het strafproces een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging af te geven.¹ Door de schakeling met de civiele zorgwetten, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz, zorgmachtiging) en Wet zorg en dwang (Wzd, rechterlijke machtiging)², creëert artikel 2.3 Wfz een mogelijkheid om personen vanuit het strafrecht naar de reguliere zorg door te geleiden. Beoogd is hierdoor een betere aansluiting te bewerkstelligen tussen het straf- en het zorgsysteem, voor personen die in het gevangeniswezen of in de forensische zorg niet (meer) op hun plek zijn (*Kamerstukken II 2009/10, 32398, nr. 3, p. 12*).

In deze factsheet presenteren wij gegevens over verschillende aspecten van de toepassing van artikel 2.3 Wfz in de eerste drie jaar sinds inwerkingtreding. De factsheet is onderdeel van het onderzoeksprogramma Evaluatie Wet forensische zorg van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC). De hier gepresenteerde informatie vormt een uitbreiding van eerder door het WODC gepubliceerde cijfers (De Kogel et al. 2021, p. 50-64).

In het navolgende gaan we kort in op de gebruikte data en methoden en geven we een beknopte beschrijving van het proces bij de toepassing van artikel 2.3 Wfz. Vervolgens presenteren we gegevens over het aantal verzoekschriften en machtigingen, enkele kenmerken van de groep betrokkenen, doorlooptijden die in de praktijk nodig zijn voor de toepassing van artikel 2.3 Wfz, en toepassing bij de verschillende rechtbanken. We sluiten af met een korte samenvatting van de belangrijkste bevindingen.

Data en methoden

Voor deze factsheet maken we gebruik van gegevens uit het zorginformatiesysteem van het Openbaar Ministerie (OMZIS). In OMZIS wordt onder andere informatie bijgehouden over machtigingen op basis van artikel 2.3 Wfz. Voor deze factsheet gebruiken we

gegevens vanaf het moment dat het OM start met de voorbereiding van een verzoekschrift tot en met de rechterlijke uitspraak.

Registraties in OMZIS die niet leiden tot een daadwerkelijke voorbereiding (bijvoorbeeld foutief opgestarte registraties of registraties waarvan de OvJ vindt dat er op basis van een eerste verkenning onvoldoende gronden zijn om aan de voorbereiding van een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging te beginnen) nemen wij niet mee in het onderzoek.

OMZIS maakt gebruik van verschillende manieren om de kwaliteit van de door de gebruiker ingevoerde gegevens te waarborgen. Zo zijn er bijvoorbeeld automatische controles op ingevulde datumvelden en zijn gebruikers verplicht om bepaalde velden in te vullen. Ook worden gebruikers op verschillende momenten in het proces geattendeerd op mogelijke onjuiste registraties. Voorafgaand aan het onderzoek is desondanks een klein aantal mogelijke registratiefouten in de gegevens geïdentificeerd. Deze zijn in samenwerking met het OM gecorrigeerd.

Voor de factsheet includeren we informatie over de zorgmachtigingen en rechterlijke machtigingen op basis van artikel 2.3 Wfz die tussen 1 januari 2020 en 31 december 2022 zijn behandeld.

Het Proces toepassing van artikel 2.3 Wfz³

De voorbereiding van een artikel 2.3 Wfz-machtiging door de officier van justitie (OvJ) kan worden gestart op verzoek van de strafrechter of op initiatief van de officier van justitie zelf. Voor zorgmachtigingen geldt dat de officier van justitie een geneesheer-directeur (GD) aanwijst die de zorginhoudelijke regiefunctie vervult. Voor rechterlijke machtigingen geldt dat de officier van justitie a) probeert een Wzd-arts te vinden die de medische verklaring kan opstellen, en b) het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) verzoekt schriftelijk advies te geven over de noodzaak van een rechterlijke machtiging (art. 28a:2 Wzd). Op basis van de bevindingen en de door de geneesheer-directeur (zorgmachtigingen) of de Wzd-arts en het CIZ (rechterlijke machtigingen) aangeleverde stukken besluit de officier van justitie vervolgens of het

¹ Tenzij anders vermeld bedoelen we met de termen 'zorgmachtiging' en 'rechterlijke machtiging' in deze factsheet machtigingen die op basis van artikel 2.3 Wfz bij de strafrechter worden aangevraagd en niet machtigingen die bij de civiele rechter worden aangevraagd.

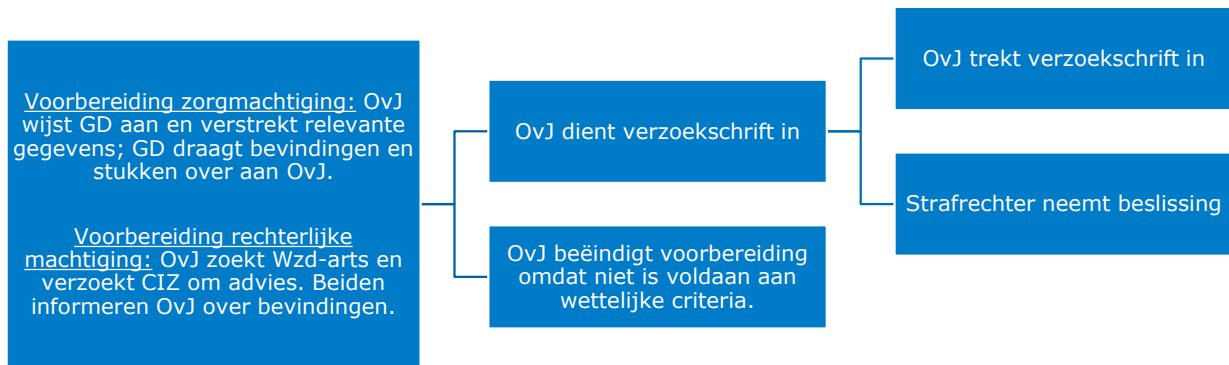
² Voor een evaluatie van de Wvggz en de Wzd zie Legemaate et al. (2022).

³ Zie voor meer uitgebreide weergave van het proces van artikel 2.3 Wfz: Reijntjes-Wendenburg (2020), De Kogel et al. (2021, pp. 47-49).

verzoekschrift voor de machtiging wordt ingediend of dat de voorbereiding wordt beëindigd. Nadat het verzoekschrift voor de machtiging is ingediend beslist de strafrechter in een afzonderlijke beschikking over de vraag of de machtiging wordt toe- of afgewezen (zie

figuur 1 voor een overzicht van het proces). Daarnaast heeft de strafrechter ook de mogelijkheid om een machtiging via artikel 2.3 Wfz ambtshalve af te geven zonder dat een verzoekschrift is ingediend (ECLI:NL:HR:2021:534).

Figuur 1 Toepassing van artikel 2.3 Wfz

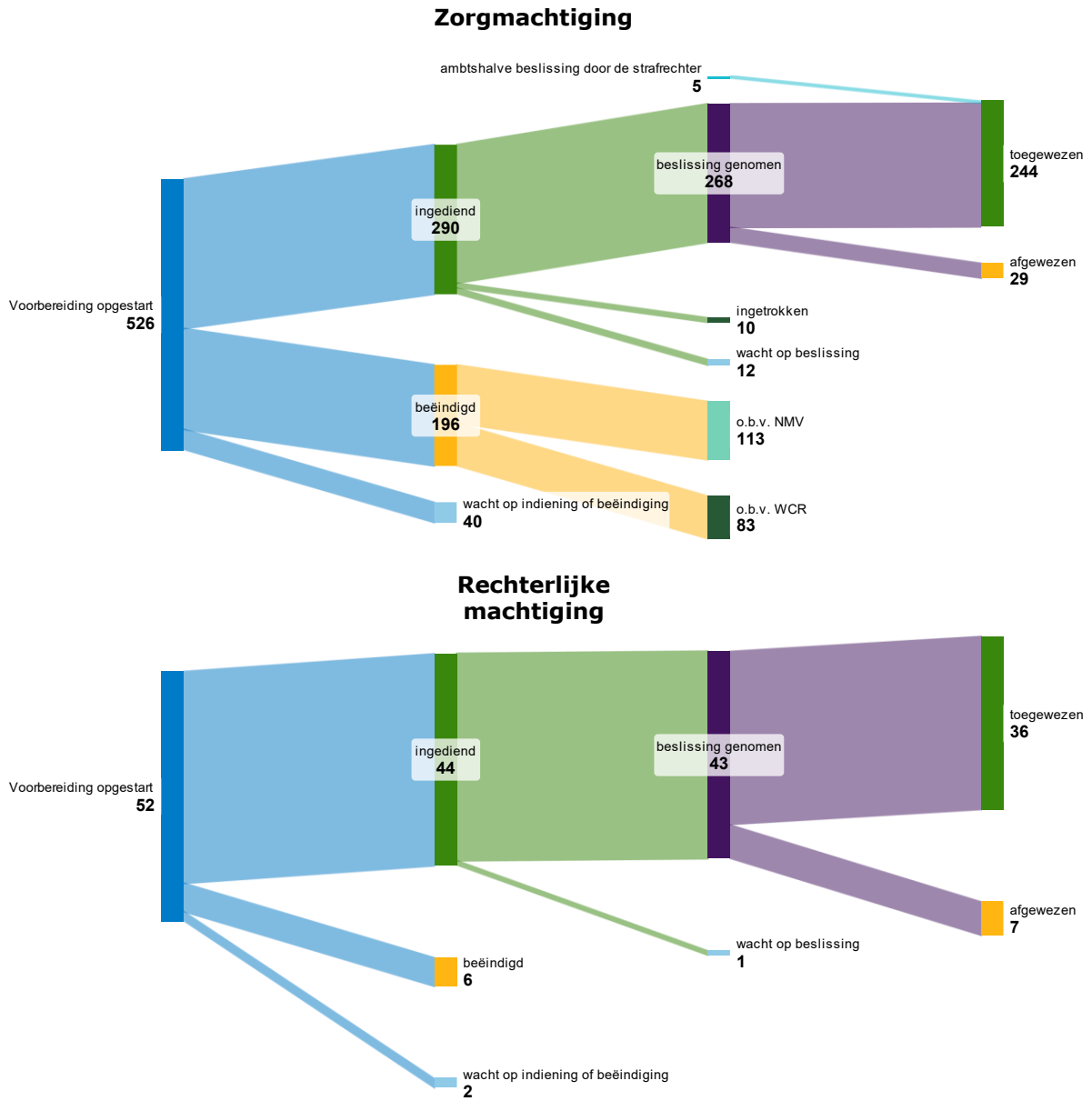

Verzoekschriften en machtigingen

In totaal zijn in de eerste drie jaar sinds inwerkingtreden van artikel 2.3 Wfz 578 voorbereidingen van een verzoekschrift geregistreerd (figuur 2). Het valt op dat er tegenover 526 voorbereidingen voor een zorgmachtiging, maar 52 voorbereidingen voor een rechterlijke machtiging zijn geregistreerd. Gezien eerder geconstateerde praktische problemen bij de toepassing van artikel 2.3 Wfz met als doel een rechterlijke machtiging, zoals het vinden van een ter zake kundige arts of procedurele problemen bij het opstellen van een medische verklaring (zie De Kogel et al., 2021), zijn deze aantallen niet verassend.

Vanzelfsprekend vertalen de genoemde verschillen in aantallen verzoekschriften voor zorgmachtigingen of rechterlijke machtigingen zich door naar latere momenten in het proces van de toepassing van artikel 2.3 Wfz, zoals indiening bij de rechtbank. Er zijn naar verhouding meer verzoekschriften voor rechterlijke machtigingen dan voor zorgmachtigingen ook daadwerkelijk ingediend (85% tegenover 55%). Op het moment dat door de strafrechter een beslissing werd genomen, viel deze voor zorgmachtigingen en rechterlijke machtigingen ongeveer even vaak positief uit (89% tegenover 84%). Uiteindelijk zijn in de jaren 2020 tot en met 2022 door de strafrechter 244 zorgmachtigingen en 36 rechterlijke machtigingen afgegeven.

Figuur 2   **Overzicht verzoekschriften artikel 2.3 Wfz (2020 t/m 2022)**

Noot: NMV: negatieve medische verklaring. WCR: niet voldaan aan wettelijke criteria verplichte zorg.

Tabel 1 laat zien dat er in 2021 en 2022 meer verzoekschriften voor zorgmachtigingen werden voorbereid dan in het eerste jaar sinds inwerkingtreden van artikel 2.3 Wfz. Voor rechterlijke machtigingen geldt dat deze over de drie jaren even vaak werden voorbereid. Hierbij moet worden opgemerkt dat de verschillen tussen de jaren, die in tabel 1

zichtbaar zijn, voorzichtig geïnterpreteerd moeten worden. Vanwege de korte periode sinds inwerkingtreden van artikel 2.3 Wfz en het numeriek kleine aantal toepassingen zou het voorbarig zijn om stevige conclusies te trekken over trends en veranderingen over de tijd.

Tabel 1 Aantal zorg- en rechterlijke machtigingen op basis van artikel 2.3 Wfz

Cohort	Zorgmachtiging				Rechterlijke machtiging			
	2020	2021	2022	Totaal	2020	2021	2022	Totaal
Vorbereiding opgestart	148	202	176	526	18	18	16	52
Verzoekschrift ingediend	87	121	82	290	15	17	12	44
Vorbereiding beëindigd omdat niet is voldaan aan wettelijke criteria	61	81	54	196	3	1	2	6
Verzoekschrift ingetrokken	6	3	1	10	0	0	0	0
Beslissing genomen	81	116 (+2)*	71 (+3)*	268 (+5)*	14	17	12	43
Machtiging toegewezen	72	104 (+2)*	63 (+3)*	239 (+5)*	12	12	12	36

Noot: Cohorten zijn gedefinieerd op basis van het jaar waarin aan de voorbereiding van een verzoekschrift is begonnen. Aan het einde van 2022 bevonden zich 40 verzoekschriften voor een zorgmachtiging nog in de fase van voorbereiding en wachtten er 12 verzoekschriften na indiening op een beslissing. Met betrekking tot verzoekschriften voor rechterlijke machtigingen waren dat er 2 in de fase van voorbereiding en wachtte er een verzoekschrift na indiening op een beslissing.

* Betreft ambtshalve zorgmachtigingen afgegeven door de strafrechter.

Beëindigde voorbereiding

De voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging of een rechterlijke machtiging kan door de officier van justitie worden beëindigd. Voor zorgmachtigingen kan dit indien een negatieve medische verklaring is afgegeven (NMV, art. 5.11 Wvvgz)⁴ of indien uit de stukken blijkt dat niet is voldaan aan de criteria voor verplichte zorg (WCR, art. 5.16 Wvvgz).⁵ Ook voor rechterlijke machtigingen geldt dat de voorbereiding van een verzoekschrift door de officier van justitie wordt beëindigd indien niet aan de wettelijke criteria wordt voldaan. Tabel 1 en figuur 2 geven weer hoe vaak beëindiging van de voorbereiding van een verzoekschrift werd geregistreerd.

Aansluitende machtigingen en meerdere verzoekschriften

De 578 artikel 2.3 Wfz-verzoekschriften die in de eerste drie jaar sinds inwerkingtreden van het artikel zijn geregistreerd, hebben betrekking op 542 personen. De maximale duur van een initiële zorgmachtiging is zes maanden. Indien betrokkene na die periode nog verplichte zorg nodig heeft, is het mogelijk een opvolgende machtiging te verzoeken. Met betrekking tot rechterlijke machtigingen wordt in OMZIS geen informatie over eventuele opvolgende machtigingen door de civiele rechter geregistreerd. De getallen in de volgende alinea beperken zich daarom tot personen voor wie een artikel 2.3 Wfz-zorgmachtiging is afgegeven. Voor een aanzienlijk deel van deze groep is er aansluitend op de artikel 2.3 Wfz-zorgmachtiging, bij de civiele rechter (en dus niet via art. 2.3 Wfz) een verzoekschrift voor een opvolgende zorgmachtiging voorbereid: in 2020 is voor 41 personen de voorbereiding van een aansluitende zorgmachtiging

⁴ Dit is het geval als uit de medische verklaring blijkt dat er geen psychische stoornis voorligt, er uit deze geen gedrag voortvloeit dat tot ernstig nadeel leidt, of verplichte zorg "niet noodzakelijk is om het ernstig nadeel weg te nemen" (art. 5.11 Wvvgz).

⁵ Als criteria voor de verlening van verplichte zorg gelden dat: "a. er geen mogelijkheden voor zorg op basis van

vrijwilligheid zijn; b. er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn; c. het verlenen van verplichte zorg, gelet op het beoogde doel van verplichte zorg evenredig is; en d. redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is" (art. 3.3 Wvvgz).

geregistreerd. Dat komt neer op 72% van alle in dat jaar op basis van artikel 2.3 Wfz afgegeven zorgmachtigingen. In 2021 is er voor 69 personen (64%) de voorbereiding van een aansluitende zorgmachtiging geregistreerd. In 2022 waren dat er 58 (73%). Voor 506 van de 542 personen stond (de voorbereiding van) één artikel 2.3 Wfz-verzoekschrift geregistreerd en voor 36 personen waren dat er twee of meer. In de meeste gevallen waarin voor een persoon meerdere verzoekschriften stonden geregistreerd, werd kort na een beëindigde voorbereiding een nieuwe voorbereiding gestart, waarover vervolgens in de meeste gevallen een beslissing is genomen. Voor drie personen is tweemaal een zorgmachtiging ex artikel 2.3 Wfz afgegeven. Voor deze machtigingen geldt dat ze niet aansluitend op elkaar zijn afgegeven.

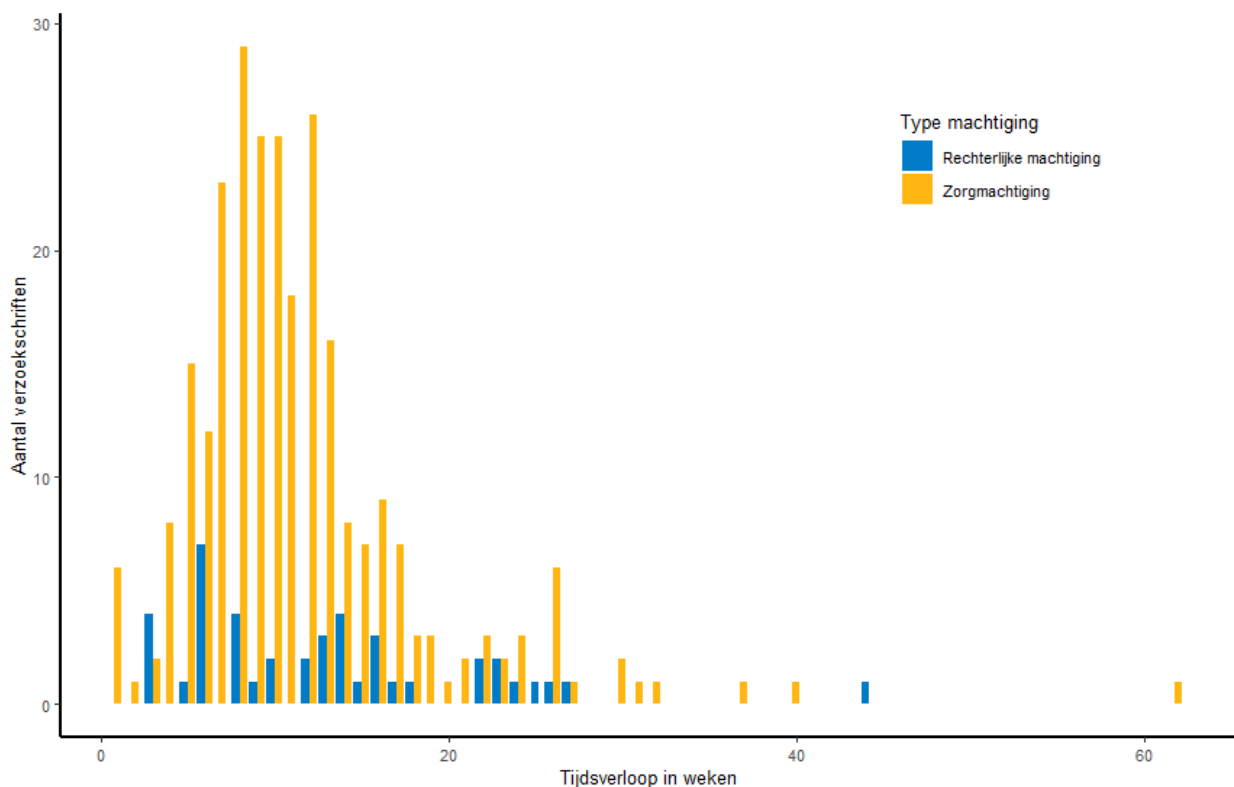
Persoonskenmerken

In totaal bestond de groep personen voor wie in 2020 tot en met 2022 een machtiging ex artikel 2.3 Wfz is voorbereid uit 476 mannen (88%) en 64 vrouwen (12%). Van twee personen is het geslacht niet bekend. Het aandeel vrouwen is gegroeid van 6% in 2020 naar 14 % in 2021 en 15% in 2022. De gemiddelde leeftijd van de groep was 39 jaar.

Traject van registratie tot beslissing

Het OM registreert een aantal ijkpunten in het traject van een verzoekschrift. Op basis van deze gegevens kunnen de doorlooptijden van de verschillende fases binnen dat traject in kaart worden gebracht. Figuur 3 heeft betrekking op alle verzoekschriften waarover uiteindelijk een beslissing door de rechtbank is genomen. In het figuur is te zien dat de duur van het gehele proces vanaf de registratie van de voorbereiding van een verzoekschrift tot een beslissing door de rechtbank sterk varieerde. Gemiddeld duurde dit proces bij een zorgmachtiging 11,4 weken en bij een rechterlijke machtiging 13,3 weken. De spreiding rond deze gemiddelden is echter groot. Ook waren er enkele verzoekschriften met een uitzonderlijk lange doorlooptijd.

Figuur 3 Tijdsverloop vanaf registratie verzoekschrift tot beslissing

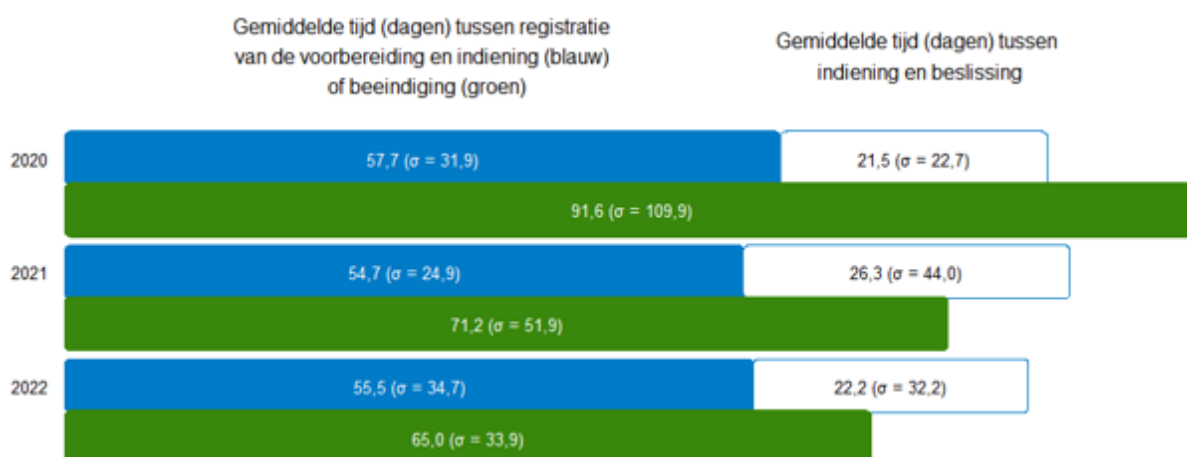

Op basis van informatie over de datum waarop een aanvraag door het OM is geregistreerd, de datum waarop de voorbereiding van een verzoekschrift is beëindigd, dan wel de datum dat een verzoekschrift is ingediend bij de rechtbank kan de tijd worden berekend die het OM nodig had om een verzoekschrift voor te bereiden en in te dienen of te beëindigen. De datum van indiening bij de rechtbank en de datum waarop een beslissing over het verzoekschrift is genomen, geven de tijd weer die de rechtbank nodig had om tot een beslissing te komen.

Voor zorgmachtigingen geldt, dat het OM gemiddeld minder tijd nodig had voor de voorbereiding van verzoekschriften die worden ingediend dan voor voorbereidingen die werden beëindigd. Verzoekschriften voor

zorgmachtigingen die zijn ingediend hebben gemiddeld 55,8 dagen aan voorbereidingstijd nodig gehad. De spreiding is echter groot ($\sigma=30,0$ dagen): er zijn verzoekschriften waarvoor een duidelijk kortere of langere voorbereidingstijd nodig was. De voorbereiding van verzoekschriften voor zorgmachtigingen die werden beëindigd was met gemiddeld 75,9 dagen behoorlijk langer. Zoals te zien in figuur 4 nam de benodigde tijd voor beëindigde voorbereidingen over de jaren echter af. De voorbereidingstijd van ingediende verzoekschriften, net als de tijd die de rechtbank nodig heeft om tot een beslissing te komen, veranderde daarentegen nauwelijks. Gemiddeld volgde een beslissing door de rechtbank binnen 23,8 dagen op een ingediend verzoekschrift.

Figuur 4 Duur van voorbereiding en beslissing (zorgmachtigingen)

Voor de eerste drie jaar sinds inwerkingtreden van artikel 2.3 Wfz gold dat de periode tussen de registratie van de voorbereiding van een verzoekschrift voor een zorgmachtiging tot het moment van indienen of beëindigen gemiddeld 70,8 dagen duurde. Rechtbanken hadden vervolgens gemiddeld 22,9 dagen nodig om tot een beslissing te komen.

Voor rechterlijke machtigingen is een uitsplitsing van de doorlooptijden op basis van indiening of beëindiging, of het jaar waarin een verzoekschrift is voorbereid minder nuttig. Dit ligt aan de tot nu toe kleine aantallen van toepassingen van artikel 2.3 Wfz met een rechterlijke machtiging als doel (zie boven). Verzoekschriften en machtigingen per rechtbank

Als we kijken naar de frequentie van toepassing van artikel 2.3 Wfz, valt op dat er grote verschillen bestaan tussen de

rechtbanken (tabel 2). Dit betreft het absolute aantal ingediende verzoekschriften en daardoor ook het aantal verzoekschriften waarover de rechtbank een beslissing nam, en het aantal afgegeven machtigingen. De verschillen zijn vooral duidelijk met betrekking tot verzoekschriften voor zorgmachtigingen.

Omdat het absolute aantal verzoekschriften met als doel een rechterlijke machtiging klein is, zijn eventuele verschillen tussen de rechtbanken minder duidelijk.

Uit tabel 2 wordt bijvoorbeeld duidelijk dat er in de eerste drie jaar sinds inwerkingtreden van artikel 2.3 Wfz bij de rechtbanken Amsterdam, Gelderland en Oost-Brabant aanzienlijk meer verzoekschriften voor zorgmachtigingen zijn ingediend dan bij de rechtbanken Zeeland-West-Brabant, Noord-Holland, Midden-Nederland en Overijssel.

Wat betreft de proportie toegewezen verzoekschriften waren de verschillen tussen

de rechtbanken klein.⁶ Gemiddeld viel de beslissing in 89% van de gevallen positief uit.

Tabel 1 Verzoekschriften per rechtbank

Rechtbank	Verzoekschrift ingediend		Beslissing genomen		Machtiging afgegeven	
	ZM	RM	ZM	RM	ZM	RM
Amsterdam	65	9	59*	9	51*	8
Den Haag	24	5	19	5	18	4
Gelderland	45	9	43	9	39	8
Limburg	27	2	26	2	22	2
Midden-Nederland	13	4	12	3	12	3
Noord-Holland	7	1	6	1	5	1
Noord-Nederland	30	6	29+	6	25+	3
Oost-Brabant	40	1	38	1	33	1
Overijssel	13	3	13	3	13	3
Rotterdam	20	4	20	4	19	3
Zeeland-West-Brabant	6	0	8+	0	7+	0

* Inclusief een door de strafrechter ambtshalve afgegeven zorgmachtiging.

+ Inclusief twee door de strafrechter ambtshalve afgegeven zorgmachtigingen.

Belangrijkste bevindingen en conclusie

In deze factsheet presenteren wij cijfers over de toepassing van artikel 2.3 Wfz in de eerste drie jaar sinds inwerkingtreden. We vatten de belangrijkste bevindingen samen en geven waar mogelijk daaraan duiding.

Artikel 2.3 Wfz wordt in beperkte mate toegepast

Artikel 2.3 Wfz werd in latere jaren vaker toegepast dan in het jaar dat het artikel van kracht werd. In 2022 was dit echter minder vaak dan tijdens het voorlopig hoogtepunt in 2021. Binnen de eerste drie jaar sinds inwerkingtreding zijn er 280 machtigingen via artikel 2.3 Wfz toegewezen. Artikel 2.3 Wfz wordt daarmee tot nu toe minder vaak toegepast per jaar dan het voormalige artikel 37 Sr.⁷ Dit betreft geen zuivere vergelijking, omdat de twee artikelen op meerdere punten verschillen. Artikel 37 Sr kon door de strafrechter worden opgelegd en had een duur van maximaal een jaar, terwijl artikel 2.3 Wfz een civiele machtiging mogelijk maakt voor een maximale duur van een half jaar (voor een

discussie zie Mevis et al., 2019; Van Oploo et al., 2020; De Kogel et al., 2021, p. 36-38). Artikel 2.3 Wfz biedt echter, doordat de eis van ontoerekeningsvatbaarheid is losgelaten en omdat het kan worden ingezet in alle fasen van het strafproces, bredere mogelijkheden tot toepassing dan voorheen artikel 37 Sr. Het valt op dat artikel 2.3 Wfz desondanks minder vaak werd toegepast dan artikel 37 Sr.

Rechterlijke machtiging ex artikel 2.3 Wfz weinig toegepast

Er werd nog steeds weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om op basis van artikel 2.3 Wfz een verzoekschrift voor een rechterlijke machtiging voor te bereiden en te behandelen. Daaraan zijn verschillende praktische problemen in de procedure debet, zoals bijvoorbeeld het vinden van een ter zake kundige arts of procedurele problemen bij het opstellen van een medische verklaring (zie ook De Kogel et al., 2021).

⁶ Doordat ingediende verzoekschriften weer kunnen worden ingetrokken komt het niet in elk geval tot een beslissing. Ook kunnen beslissingen buiten de onderzochte periode hebben plaatsgevonden.

⁷ Over de periode 2010 t/m 2019 is artikel 37 Sr gemiddeld 142 keer per jaar opgelegd.

Voorbereiding van een opvolgende machtiging door de civiele rechter

Opvallend is dat in de jaren 2020 tot en met 2022 voor 69% van de personen met een zorgmachtiging op basis van artikel 2.3 Wfz een opvolgende civiele zorgmachtiging werd voorbereid.

Aandeel vrouwen

Wat betreft de groep personen voor wie artikel 2.3 Wfz werd toegepast is het aandeel vrouwen ten opzichte van het eerste jaar iets toegenomen. In 2022 maakten vrouwen ongeveer een zesde deel van de populatie uit.

Doorlooptijden verzoekschrift variabel maar gemiddeld stabiel

De gemiddelde tijd die het OM nodig had om verzoekschriften voor te bereiden en gemiddelde tijd die het de rechtbank kostte om tot een beslissing te komen bleek over de drie jaren vrij stabiel. Daarbinnen was de variatie groot: voor sommige voorbereidingen of beslissingen was duidelijk minder of juist meer tijd nodig. We zien verder dat over de jaren de voorbereidingstijd van verzoekschriften waarvan de voorbereiding uiteindelijk werd beëindigd, korter werd.

Verschillen tussen rechtbanken in toepassing artikel 2.3 Wfz

Er vallen grote verschillen op tussen de rechtbanken wat betreft het aantal verzoekschriften dat werd ingediend. Verschillende professionele voorkeuren binnen de beroepsgroepen of verschillen in kennis en expertise in de omgang met artikel 2.3 Wfz zouden hiervoor een verklaring kunnen zijn (De Kogel et al., 2021).

Tot slot

De tot nu toe nog korte periode sinds het inwerkingtreden van artikel 2.3 Wfz en de relatief beperkte toepassing maken het moeilijk om bredere ontwikkelingen te identificeren. Wellicht dat de lage aantallen – en in het bijzonder de weinig voorkomende toepassing van artikel 2.3 Wfz met als doel de afgifte van een rechterlijke machtiging – dan ook het duidelijkste cijfermatige signaal zijn dat het veld nog voor uitdagingen staat als het gaat om de toepassing van het nieuwe schakelartikel.

Literatuur

- De Kogel, C.H., Van der Ree, J.J., & Burger, A.M., mmv Oosterhuis, V. & Van der Marel, M. (2021). *Artikel 2.3 Wet forensische zorg in de praktijk. Toepassing en ervaringen van ketenpartners in de eerste anderhalf jaar na inwerkingtreding*. WODC. Cahier 2021-29.
- Legemaate, J. Nuijen, J., Voskes, Y., Ploem, M.C., Kroezen, M., Gerritsen, S., Widdershoven, G.A.M., Gevers, J.K.M., Van der Ham, A.J., Muusse, C.G.R., Dute, J.C.J., De Wit, M.A.S., Stobbe, E., Van der Roest, H. & Kroon, H. (2021). *Eerste evaluatie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en Wet zorg en dwang. Deel 1 – Implementatie en uitvoerbaarheid*. ZonMw.
- Mevis, P.A.M., Klappe A.W.T. & Van der Wolf M.J.F. (2019). Wet forensische zorg: doelen, middelen en verwachte knelpunten. *Tijdschrift voor Gezondheidsrecht*, 43(5), 359-373.
- Reijntjes-Wendenburg, C. (2020). *Gedwongen psychiatrische zorg (Praktijkwijzer Strafrecht nr. 12)*. Wolters-Kluwer.
- Van Oploo, L., Prinsen, M. & Bakkum, T. (2020). De invoering van artikel 2.3 Wet forensische zorg. *Nederlands Juristenblad*, afl. 32, 2384-2390.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft. Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van [WODC Repository](#).

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC), Kennisinstituut voor de rechtsstaat, is een onafhankelijk kennisinstituut dat valt onder het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het WODC draagt bij aan behoud en verbetering van de rechtsstaat via het (laten) uitvoeren van kwalitatief hoog wetenschappelijk onderzoek. En door het aanbieden van gevraagde en ongevraagde kennis, verbeterpunten en (waar mogelijk) denkrichtingen.

Meer informatie:

www.wodc.nl